

Індивідуальні завдання
з дисципліни «Екотопи та біота урбанізованих територій»

освітній рівень бакалавр
спеціальність 101 екологія
освітня програма екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване
природокористування

Розрахунково-графічне завдання

«Адаптації біологічних видів до умов урбанізованого середовища».

Мета роботи: на підставі вивчення літературних джерел дати розгорнуту характеристику вибраного виду рослин або тварин щодо його адаптивного комплексу, який дозволяє або перешкоджає існувати в умовах середовища сучасного міста, встановити суспільно-господарське значення цього виду.

Матеріал подається за єдиною структурою. Ілюстрації наводяться згідно з інструкцією щодо виконання розрахунково-графічного завдання.

Структура подачі матеріалу для характеристики виду рослин:

1. Систематичне положення
2. Біоморфа
3. Життєва форма (за К. Раункієром)
4. Первинний ареал (додати карту)
5. Вторинний ареал, місце м. Харкова у вторинному ареалі (додати карту)
6. Особливості сезонного розвитку
 - 6.1. Тип сезонного розвитку
 - 6.2. Початок і тривалість вегетації (додати результати розрахунків)
 - 6.3. Тип розгалуження пагонів
 - 6.4. Розміри рослини
 - 6.5. Тривалість життя
7. Особливості розмноження
 - 7.1. Вегетативне розмноження
 - 7.2. Статеве розмноження (додати схеми та результати розрахунків)
8. Відношення виду до основних факторів середовища
 - 8.1. Вимоги до ґрунту (субстрату зростання)
 - 8.2. Умови освітлення
 - 8.3. Температурний режим та його значення на різних стадіях життєвого циклу (навести результати розрахунків та графіки)
 - 8.4. Вологість повітря та режим опадів
 - 8.5. Відношення до газо-аерозольних забруднювачів повітря
 - 8.6. Аллелопатичні взаємодії з іншими видами
 - 8.7. Основні фітофаги
 - 8.8. Стійкість до пошкоджуючих антропогенних впливів
9. Значення виду в житті людини (харчові, технічні, лікарські, естетичні властивості, міфологія)
10. Роль виду як агента біологічних пошкоджень в міському середовищі

11. Висновки
12. Список літератури

Структура подачі матеріалу для характеристики виду тварин:

1. Систематичне положення
2. Життєва форма
3. Екологічна група
4. Первинний ареал (додати карту)
5. Вторинний ареал, місце м. Харкова у вторинному ареалі (додати карту)
6. Життєвий цикл, зріст й розвиток
 - 6.1. Тип розвитку
 - 6.2. Етапи розвитку
 - 6.3. Фактори смертності на різних стадіях життєвого циклу
 - 6.4. Розміри
 - 6.5. Тривалість життя
7. Особливості розмноження
 - 7.1. Терміни розмноження в різних частинах вторинного ареалу (додати схеми та результати розрахунків)
 - 7.2. Особливості розмноження та пов'язаної з ним поведінки
8. Нормальні та екстремальні умови існування
 - 8.1. Місця перебування (біотопи) виду
 - 8.2. Кліматичні умови існування виду
 - 8.3. Поведінкові та фізіологічні реакції на сезонні зміни клімату (навести схеми та графіки)
 - 8.4. Живлення
 - 8.5. Взаємодія з іншими видами
 - 8.6. Стійкість до пошкоджуючих антропогенних впливів
 - 8.7. Поведінкові реакції виду на нові елементи середовища існування антропогенного походження
9. Значення виду в житті людини (харчові, технічні, лікарські, естетичні властивості, міфологія)
10. Роль виду як агента біологічних пошкоджень в міському середовищі
11. Санітарно-епідеміологічна роль виду в міському середовищі
12. Висновки
13. Список літератури

Список видів для вибору наведений у Табл. 1. Всі види цього списку є присутніми у флорі або фауни м. Запоріжжя.

Таблиця 1 – Види рослин і тварин для комплексної характеристики.

Види рослин (лат., рос.)	Види тварин (лат., рос.)
1	2
<i>Acer negundo</i> (Клен ясенелистный)	<i>Apus apus</i> (Стриж черный)
<i>Acer platanoides</i> (Клен остролистный)	<i>Bombus terrestris</i> (Шмель земляной)
<i>Acer tataricum</i> (Клен татарский)	<i>Buteo buteo</i> (Канюк обыкновенный)
<i>Aesculus hippocastanum</i> (Каштан конский обыкновенный)	<i>Capreolus capreolus</i> (Косуля)
<i>Ailanthus altissima</i> (Айлант высочайший)	<i>Clethrionomys glareolus</i> (Полевка рыжая)
<i>Betula pendula</i> (Береза повислая)	<i>Coccinella septempunctata</i> (Коровка семиточечная)
<i>Fraxinus americana</i> (Ясень американский)	<i>Columba livia</i> (Голубь сизый)
<i>Fraxinus excelsior</i> (Ясень высокий)	<i>Corvus corax</i> (Ворон)
<i>Juglans regia</i> (Орех грецкий)	<i>Corvus cornix</i> (Ворона серая)
<i>Morus alba</i> (Шелковица (тут) белая)	<i>Corvus frugilegus</i> (Грач)
<i>Picea abies</i> (Ель обыкновенная)	<i>Corvus monedula</i> (Галка)
<i>Pinus sylvestris</i> (Сосна обыкновенная)	<i>Delichon urbica</i> (Ласточка городская)
<i>Populus alba</i> (Тополь белый)	<i>Dendrocopos syriacus</i> (Дятел сирийский)
<i>Populus balsamifera</i> (Тополь бальзамический)	<i>Dendrocopos major</i> (Дятел большой пестрый)
<i>Populus nigra</i> (Тополь черный)	<i>Erinaceus europaeus</i> (Еж обыкновенный)
<i>Pyrus communis</i> (Груша обыкновенная)	<i>Garrulus glandarius</i> (Сойка)
<i>Quercus borealis (rubra)</i> (Дуб красный)	<i>Helix pomatia</i> (Улитка виноградная)
<i>Quercus robur</i> (Дуб черешчатый)	<i>Hirundo rustica</i> (Ласточка деревенская)
<i>Robinia pseudoacacia</i> (Робиния ложноакациевая)	<i>Lacerta agilis</i> (Ящерица прыткая)
<i>Salix alba</i> (Ива белая)	<i>Luscinia luscinia</i> (Соловей восточный)
<i>Sorbus aucuparia</i> (Рябина обыкновенная)	<i>Mus musculus</i> (Мышь домовая)
<i>Syringa vulgaris</i> (Сирень обыкновенная)	<i>Musca domestica</i> (Муха домашняя)
<i>Thuja occidentalis</i> (Туя западная)	<i>Parus major</i> (Синица большая)
<i>Tilia platyphyllos</i> (Липа широколистная)	<i>Passer domesticus</i> (Воробей домовый)
<i>Ulmus carpinifolia</i> (Вяз граболистный)	<i>Streptopelia decaocoto</i> (Горлица кольчатая)
<i>Ulmus laevis</i> (Вяз голый)	<i>Sturnus vulgaris</i> (Скворец обыкновенный)